

STYRELSEN FOR ARBEJDSMARKED OG REKRUTTERING

SLUTEVALUERING AF "VIVIRK'R"

INDHOLD

1	Indledning	2
2	Projektet	2
2.1	Overordnet mål og målgruppe	2
2.2	Projektets forandringsteori	3
3	Målopfyldelse	8
3.1	Status på aktivitetsmålene	8
3.2	Status på resultatmålene på kort sigt	13
3.3	Status på resultatmålene på lang sigt	16
3.4	Status på effektmålene	18
4	Erfaringer og læring	19
4.1	Erfaringer med det tværsektorielle samarbejde	19
4.2	Erfaringer med målgruppen	20
5	Forankring	21
6	Samlet vurdering	22

PROJEKTNR. DOKUMENTNR.
A094447 1.0

VERSION	UDGIVELSESDATO	BESKRIVELSE	UDARBEJDET	KONTROLLERET	GODKENDT
0.2	06.02.2020	Slutevaluering	LILH	HLE	HLE

1 Indledning

Indhold

Dette notat indeholder resultaterne af slutevalueringen af projektet "ViVirk'R", som gennemføres af Foreningsfællesskabet Ligeværd i perioden august 2016 til september 2019 (projektet er blevet forlænget fra juli 2019 til og med september 2019). Projektet har fået midler fra puljen "Rum til udsatte på arbejdsmarkedet" 2016.

Slutevalueringen er gennemført i september 2019 på baggrund af et møde mellem evaluator og projektlederen, samt interviews med to jobcentre. Herudover indgår resultaterne fra to statusmøder og fra midtvejsevalueringen.

Der skal indledningsvis gøres opmærksom på, at enkelte afsnit stort set vil være de samme som i midtvejsevalueringen. Det gælder bl.a. de indledende afsnit om projektet og projektets forandringsteori. Ligeledes vil midtvejsevalueringens betragtninger ift. projektets læring og erfaringer også fremgå af slutevalueringen.

Rent metodisk er slutevalueringen baseret på en opfølgning på den forandringsteori, der blev fastsat på den indledende workshop.

Fokus i slutevalueringen er på

- > status på implementeringen af de planlagte aktiviteter
- > status på de opnåede resultater på kort og lang sigt (i det omfang der er foretaget målinger herpå)
- > den læring som projektet har gjort i forbindelse med implementeringen af projektet, herunder erfaringerne med samarbejdet med jobcentrene og virksomhederne
- > den læring projektet har gjort med målgruppen
- > projektets overvejelser om, hvad der skal stå tilbage, når projektet er slut (forankringen).

2 Projektet

Dette afsnit indeholder en nærmere beskrivelse af projektet, herunder den forandring hos projektets primære og sekundære målgrupper, som projektet ønsker at opnå og hvordan. Afsnittet indeholder således en beskrivelse af, hvordan projektet var tænkt fra start.

2.1 Overordnet mål og målgruppe

Mål

Det overordnede mål er at øge andelen af unge med udviklingshæmning, der opnår en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Som led i at nå dette mål vil projektet udvikle og afprøve en model for tværsektorielt samarbejde om virksomhedsrettede ressourceforløb målrettet unge med udviklingshæmning.

Projektet gennemføres i samarbejde med de to virksomheder 'Samskabelse' og 'analyze!'. 'Samskabelse' er tilknyttet som en proceskonsulentressource, mens 'analyze!' er ansvarlig for dokumentationen og den interne evaluering af projektet.

Efter midtvejsevalueringen i 2018, blev der ansat ny projektleder på projektet. Vi vurderer ikke, at det har haft negativ betydning for projektets fremdrift.

Målgruppe

Målgruppen for projektet er **unge under 30 år med udviklingshæmning**, som kan visiteres til STU subsidiært ressourceforløb. Forsørgelsesgrundlaget forud for in-volvering i projektet vil typisk være ressourceforløbsydelse eller uddannelseshjælp.

Projektet har fokus på unge med udviklingshæmning, der har funktionsnedsættelser i sådan en grad, at de har brug for hjælp og støtte fra omgivelserne i hverdagen¹. Der kan i denne henseende være tale om både kognitive, fysiske og psykiske funktionsnedsættelser og kombinationer heraf, men **funktionsnedsættelsen skal være betydelig og varig**.

Tabel 2-1 Projektets basisoplysninger

Basisoplysninger for projektet			
Projektperiode	August 2016	til	September 2019
Samlet projektbudget			5.441.648 DKK
Overordnet mål	Udvikling af best practice model for tværsektorielt samarbejde om vidensbaserede virksomhedsrettede ressourceforløb, der kan bringe målgruppen tættere på og i sidste ende ind på arbejdsmarkedet. Det er i denne henseende projektets antagelse, at de specialiserede uddannelsessteders faglige viden om målgruppen kan bidrage til større effekt af ressourceforløb for unge med udviklingshæmning.		
Primære målgruppe	Unge mellem 17 og 30 år med udviklingshæmning, som kan visiteres til Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU) subsidiært et ressourceforløb		
Sekundære målgruppe	Jobcentre og virksomheder (som skal have viden om, hvordan man skaber og fastholder beskæftigelse for de unge)		
Samarbejdspartnere	Virksomheden 'Samskabelse'		
	Virksomheden 'analyze!'		

2.2 Projektets forandringsteori

Forandringsteori

Tabellen nedenfor viser forandringsteorien bag projektet, og dermed hvordan projektet vil nå det overordnede mål med projektet (effekt), hvilke resultater, der skal gå forud på kort og lang sigt, og hvilke aktiviteter disse resultater kræver. Forandringsteorien viser ligeledes, hvilken forandring projektet ønsker at skabe for målgruppen, så en større andel opnår en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet, og hvordan.

¹ Ligeværd, 2018: Model ViVirk'R 1.0

Tabel 2-2 Projektets forandringsteori

Hovedaktiviteter	Resultat på kort sigt	Resultat på lang sigt	Effekter
<ul style="list-style-type: none"> › Etablering af fire lokale partnerskaber mellem en kommune og et uddannelsessted › Etablering af fire lokale virksomhedsnetværk › Visitation af 40 unge til projektets ressourceforløb – 10 pr. partnerskab › Uddannelsesstedernes pædagogiske viden og kendskab til unge med udviklingshæmning inddrages i planlægningen og tilrettelæggelsen af ressourceforløbene. › Der etableres aftaler med lokale virksomheder om målet med det virksomhedsrettede ressourceforløb og om ungekoordinatorens vejledning og opfølgning i løbet af forløbet › De unge gennemfører det virksomhedsrettede ressourceforløb › Løbende uddannelse af arbejdsgiverne i forhold til at se mulighederne i målgruppen og håndteringen heraf inklusiv støttemuligheder › Løbende uddannelse af jobcentre ift. at afklare og beskæftige målgruppen 	<ul style="list-style-type: none"> › Målgruppen (projektdelegerne) har opnået større viden om, hvordan man begår sig socialt › Målgruppen har opnået indsigt i, hvordan de kan mestre en hverdag med job › Målgruppen har opnået indsigt i, hvordan de kan mestre de udfordringer de har (herunder støttemuligheder/kompenserende ordninger, som er nødvendige) › Målgruppen har opnået større selvindsigt › Målgruppen (projektdelegerne) er blevet mere afklaret om deres erhvervmæssige retning › Målgruppen er blevet mere motiveret til at deltage i et arbejdsliv › Målgruppen har i højere grad opnået en realistisk arbejdsidentitet › Jobcentre og uddannelsessteder har opnået erfaringer med at samarbejde om at planlægge og tilrettelægge virksomhedsrettede ressourceforløb for unge med udviklingshæmning › Virksomhederne har opnået øget indsigt i mulighederne for at beskæftige målgruppen (skal beskrives) 	<ul style="list-style-type: none"> › Målgruppen er kommet tættere på arbejdsmarkedet (at der kan måles en progression) › Målgruppen kan mestre en hverdag med job › Målgruppen har opnået et job (eller ordinære timer) eller er startet på en uddannelse › Jobcentrene gennemfører i højere grad virksomhedsrettede ressourceforløb for målgruppen <p>Uddannelsescentret og jobcenteret opnår i fællesskab et smidigere samarbejde om ressourceforløb - fast praksis.</p> <p>Virksomhederne ansætter i højere grad målgruppen (LAB-loven)</p>	<ul style="list-style-type: none"> › De unge opnår fast tilknytning til arbejdsmarkedet › Der er udviklet en best practice model for tværsektorielt samarbejde omkring virksomhedsrettede ressourceforløb

via ressourceforløb › Samarbejdsmodellen bliver løbende justeret › Der udarbejdes en manual for virksomhedsrettede ressourceforløb › Manualen formidles på kommunikationsplatforme til relevante videns- og praksisnetværk › Udvikling og brug af redskab til progressionsmåling			
--	--	--	--

Centrale virkemiddel

Projektets kernelementer består bl.a. i at nyttiggøre Ligeværds specialiserede uddannelsessteders særlige viden om målgruppen i forbindelse med planlægningen, tilrettelæggelsen og gennemførelsen af ressourceforløb for de unge i målgruppen. Nøgleordet i denne henseende er samskabelse. Inddragelsen i planlægningen og tilrettelæggelsen sker gennem et tæt samarbejde og dialog mellem ungekoordinatoren fra uddannelsesinstitutionerne og de relevante koordinerende sagsbehandlere i jobcentret. Inddragelsen af ungekoordinatoren sker så tidligt som muligt således, at uddannelsesstedets indgående viden om unge med udviklingshæmning og deres beskæftigelsesmuligheder sættes i spil allerede i forbindelse med planlægningen af de unges ressourceforløb. Selve gennemførelsen af ressourceforløbet foregår på de tilknyttede specialiserede uddannelsesinstitutioner, hvor den unge tilknyttes stedets socialøkonomiske virksomheder eller virksomhedspraktik i ordinære virksomheder. I forbindelse med ressourceforløbet kombinerer uddannelsesinstitutionerne arbejdsprøvning og brancheafklaring af den unge med en faglig udredning og dokumentation af den unges funktionsnedsættelse² og en helhedsorienteret beskrivelse af den unges støttebehov.

Aktiviteter

Hovedaktiviteterne består af

- › **Etablering af partnerskaber** mellem de specialiserede uddannelsesinstitutioner og lokale jobcentre
- › **Etablering af lokale virksomhedsnetværk**, hvor afklaringen af de unge kan finde sted
- › **Visitation af 40 unge** til virksomhedsrettede ressourceforløb – 10 pr. partnerskab
- › **Gennemførelse af de virksomhedsrettede ressourceforløb**
- › **Udvikling af samarbejdsmodel** mellem uddannelsessted og kommune, samt virksomhederne
- › **Udvikling af manual** for virksomhedsrettede ressourceforløb målrettet unge med udviklingshæmning

Tværasektoriel samarbejdsmodel

² Ligeværd, 2018: Model ViVirk'R 1.0

> **Udvikling og brug af redskab til progressionsmåling.**

Forud for opstart er projektperioden blevet opdelt i to faser, hvor aktiviteterne løbende implementeres.

Den første fase af projektperioden bestod i at få rammerne på plads, herunder etableringen af partnerskaberne og organiseringen af samarbejdet mellem de enkelte partnere, samt udviklingen af redskaber til progressionsmåling og løbende opsamlinger af erfaringer med implementeringen af de virksomhedsrettede ressourceforløb.

Visitationen af unge til projektet sker som led i udviklingen, afprøvningen og justering af samarbejdsmodellen. Det er udgangspunktet, at der skal visiteres 20 unge i fase 1 og 20 i fase 2.

Erfaringerne fra etableringen af partnerskaberne og samarbejdet mellem de tre partnere om planlægningen, tilrettelæggelsen og gennemførelsen af virksomhedsrettede ressourceforløb dokumenteres løbende. Samtidigt gennemføres der løbende målinger af de unges progression. Dokumentationen og målingerne af de unges progression udgør grundlaget for udviklingen af den tværsektorielle samarbejdsmodel for virksomhedsrettede ressourceforløb for unge med udviklingshæmning, idet dokumentationen og erfaringerne fra de fire partnerskaber syntetiseres på tværs af partnerskaberne.

Resultater

Det er forventningen, at de gennemførte aktiviteter medfører følgende forandringer hos målgruppen på kort sigt

- > større viden om, hvordan man begår sig socialt
- > større selvindsigt
- > indsigt i, hvordan de kan mestre en hverdag med job
- > indsigt i, hvordan de kan mestre de udfordringer de har med eventuelle nødvendige støttemuligheder/kompenserende ordninger
- > blevet mere afklaret om deres erhvervs-mæssige retning
- > motiveret til at deltage i et arbejdsliv
- > opnået en realistisk arbejdsidentitet

Der er tale om en forandrings- og afklaringsproces, som sætter fokus på både de unges **personlige, sociale og faglige kompetencer** i et arbejdsmarkeds-perspektiv. I forbindelse hermed afklares det desuden, om den enkelte har brug for konkrete støtteordninger og/eller kompenserende ordninger i forhold til at kunne bruge sine kompetencer på en arbejdsplads.

Projektet forventes desuden at skabe forandringer for de tre aktører, som indgår i samarbejdsmodellen:

- > Jobcentrene og de specialiserede uddannelsesinstitutioner forventes at opnå erfaringer med at samarbejde om at planlægge og tilrettelægge virksomhedsrettede ressourceforløb for unge med udviklingshæmning, herunder at inddrage uddannelsesinstitutionernes viden om målgruppen og kontakt med lokale virksomheder.

- > Endelig forventes de virksomheder, der indgår i afklaringen og den efterfølgende ansættelse af målgruppen, at opnå øget indsigt i mulighederne for at beskæftige målgruppen. De virksomheder, der indgår i afklaringen, har således typisk erfaringer med at afklare unge uddannelsesmæssigt, idet de samarbejder med uddannelsesinstitutionerne om STU-forløb. Gennem projektet får de øget indsigt i mulighederne for at beskæftige målgruppen.

Det skal bemærkes, at der for den unge i forløbet, er tale om både beskæftigelses- og uddannelsesrettet afklaring idet uddannelsesstederne arbejder værks- stedsorienteret og helhedsorienteret enten via interne socialøkonomiske virksomheder eller i samarbejde med ordinære virksomheder.

Effekter

Det er forventningen, at de øgede kompetencer, indsigt og mestringsevner hos målgruppen i samspil med den øgede viden og erfaringer hos de tre aktører, som indgår i samarbejdsmodellen, vil medføre, at målgruppen kommer tættere på arbejdsmarkedet og på sigt opnår en fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

3 Målopfyldelse

I forbindelse med den indledende workshop blev der fastlagt en række **konkrete aktivitets-, resultat- og effektmål**. Målene er fastlagt med udgangspunkt i forandringsteorien og udgør projektets forventninger til, i hvilket omfang de planlagte aktiviteter vil udmønte sig i et ændret kompetence-, videns-, og erkendelsesniveau hos målgruppen på kort sigt og ændret mestringsevne og adfærd på længere sigt.

3.1 Status på aktivitetsmålene

Aktivitetsmålene

Målopfyldelsen på de enkelte aktivitetsmål fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 3-1 Status på aktivitetsmålene ved slutevalueringen

Aktivitetsmål:	Kvantitativ målsætning for hele projektperioden	Status ved slutevalueringen
A1: Der er etableret lokale partnerskaber	4	4
A2: Der er etableret lokale virksomhedsnetværk	4	4
A3: Der er visiteret unge til projektet	40	36
A4: Der er inddraget specialistviden via ungekoordinator om målgruppen i forbindelse med planlægningen og tilrettelæggelsen af de virksomhedsrettede ressourceforløb (uddannelsesstedernes særlige viden om målgruppen)	40 (I forbindelse med alle forløb)	36
A6: Der er indgået aftaler med virksomhederne om målet med ressourceforløbene og om kontakten med ungekoordinatoren	40 (I forbindelse med alle forløb)	36*
A7: De unge gennemfører det virksomhedsrettede ressourceforløb	40 (I forbindelse med alle forløb)	13**
A8: Virksomhederne er uddannet i (har opnået erfaringer med) at se mulighederne i målgruppen og håndteringen heraf (inkl. støttemuligheder)	100 % (De deltagende virksomheder)	100 %
A9: Jobcentrene (de koordinerende sagsbehandlere) har opnået erfaring med at afklare og beskæftige målgruppen via virksomhedsrettede ressourceforløb	4	4
A10: Der er udarbejdet en manual for samarbejdsmodellen (virksomhedsrettede ressourceforløb)	1	1
A11: Manualen er formidlet på projektets kommunikationsplatforme	1	1
A12: Der er udviklet og anvendt redskab til progressionsmåling	1	1

* Der er i overvejende grad tale om forløb på socialøkonomiske virksomheder.

** De resterende 23 forløb er fortsat i gang.

A1: Etablering af lokale partnerskaber

Projektet har etableret lokale partnerskaber mellem fire følgende uddannelsessteder og kommuner:

- > Erhvervsskolen Vestjylland og Ringkøbing-Skjern Kommune
- > PGU Hornslet og Aarhus Kommune
- > Randers Bo- & Erhvervstræning og Randers Kommune
- > PMU Sindal og Frederikshavn Kommune.

Alle institutioner er specialiserede uddannelsessteder for unge med særlige behov. Alle fire steder udbyder botilbud til de unge. Fælles for alle fire uddannelsessteder er, at de tager udgangspunkt i en helhedsorienteret tilgang til de unge og derfor er vant til at have fokus på både de unges faglige, sociale og personlige kompetencer og udfordringer. I forhold til at sikre det virksomhedsrettede har uddannelsesinstitutionerne både tilknyttet socialøkonomiske arbejdspladser og et stort netværk af lokale virksomheder, hvor arbejdsprøvningen og branchefklaringen kan finde sted. Endelig er alle fire uddannelsessteder vant til at samarbejde med kommunerne.

De enkelte partnerskaber har alle nedsat en udviklingsgruppe bestående af ungekoordinatoren og lederen fra uddannelsesinstitutionen samt den koordinerende sagsbehandler og lederen af ressourceforløbsteam/ungeenhed i jobcentret³.

Vi vurderer, at dette aktivitetsmål er opfyldt, idet partnerskaberne er etableret.

A2: Etablering af virksomhedsnetværk

Projektet har formået at etablere fire virksomhedsnetværk af forskellig karakter.

Randers Bo & Erhvervstræning har som den eneste uddannelsesinstitution arbejdet direkte ud i det ordinære arbejdsmarked, hvor udviklingen af de unges arbejdsmarkedsidentitet og arbejdspladskompetencer på de øvrige tre uddannelsesinstitutioner er foregået på uddannelsesstedernes socialøkonomiske arbejdspladser.

Vi kan hermed konstatere, at projektet har haft et overvejende fokus på socialøkonomiske virksomheder, hvilket skaber stor værdi hos målgruppen, da de interne socialøkonomiske virksomheder med værkstedsbaseret undervisning og vejledning sammen med uddannelsesinstitutionens specialiserede viden om de unge, bidrager til udvikling af arbejdsidentitet og skaber en deltagelse i et arbejdsfællesskab. Dog vurderer vi, at projektet ville have stået stærkere ift. den unges jobafklaring, hvis der havde været etableret en stærkere relation til flere ordinære virksomheder, da der her er et potentiale for fastholdelse af den unge på arbejdsmarkedet gennem ordinært arbejde. Dog anerkender vi projektets præmis om, at der altid skal foretages en individuel vurdering af, hvad der vil fremme den unges progression og jobafklaring. Et praktikforløb på en ordinær arbejdsplads, kan, hvis den unge ikke er klar til det, skabe negativ udvikling og være direkte hæmmende for den unges jobafklaring. Et praktikforløb på en socialøkonomisk virksomhed, som er bedre trænet til at tage hensyn til den unges behov, kan i denne henseende skabe et godt fundament for den unge, og klæde den unge på til på sigt at komme i et praktikforløb på en ordinær virksomhed.

³ Ligeværd, 2018: Model ViVirk'R 1.0

Vi vurderer, at dette aktivitetsmål er opfyldt, idet der er etableret fire virksomhedsnetværk.

A3: Visitation af unge til projektet

Projektet havde fra start et mål om at visitere 40 unge i målgruppen til projektet. Ved midtvejsevalueringen i 2018 havde projektet visiteret 16 unge til projektet. Ved projektets afslutning i efteråret 2019 har der i alt været visiteret 36 unge til projektet.

De 36 deltagere fordeler sig som følger på de deltagende kommuner:

- > Frederikshavn: 14
- > Randers: 7
- > Ringkøbing-Skjern: 8
- > Aarhus: 7

Tre af de fire uddannelsesinstitutioner har indgået en samarbejdsaftale med kommunerne om hver at visitere 10 unge til projektet. Frederikshavn Kommune har imidlertid kun villet skrive under på at visitere fem unge til projektet i første omgang, men som tallene ovenfor viser, er Frederikshavn Kommune den kommune, der har visiteret flest unge til projektet. Projektet har imidlertid ikke formået at få de øvrige tre kommuner til at visitere de ønskede 10 unge hver til projektet.

På baggrund af interviews med sagsbehandlere i jobcentrene, kan vi konstatere, at en succesfuld visitation af borgere fra jobcentrene, er afhængig af en tæt kontakt og høj grad af tillid mellem projektet og medarbejderne i jobcentret. Vi vurderer, at projektet har formået at skabe et godt samarbejde med de deltagende jobcentre. At tre ud af fire kommuner ikke har formået hver at visitere de aftalte 10 borgere til projektet, vurderer vi dog ikke skyldes samarbejdet mellem projektet og jobcentrene, men derimod snarere kan skyldes dels jobcentrets volumen af antal borgere i målgruppen, og dels løbende udskiftning i personale på jobcentrene. Derudover har nogle kommuner været omfattet af en omstrukturering, og lederskift, hvilket projektledelsen vurderer har givet væsentlige forsinkelser. I den forbindelse har projektledelsen udfoldet målene i skabelonen til partnerskabet, som fremgår i modelbeskrivelsen⁴.

Randers Kommune har undervejs i projektet valgt at trække nogle af de unge hjem fra projektet. Årsagen er et politisk ønske fra kommunen om selv at varetage jobformidlingen, når de unge er afklaret i forhold til branche.

Deruover har projektet oplevet, at uddannelsesinstitutionernes geografiske placering i nogle tilfælde har været en udfordring for de unge. Både transportmæssigt og mentalt. Det er typisk deres første barriere, når projektet er kommet i dialog med dem. Projektet har derfor undervejs muliggjort, at de unge kan komme på snusebesøg på uddannelsesstedet sammen med deres koordinerende sagsbehandler, før de afgør, om de har lyst til at blive en del af projektet. Herefter kan de endvidere starte op på et for-forløb/prøveperiode på uddannelsesstedet, så det sikres, at den unge er motiveret og klar, hvis de siger ja til at deltage.

⁴ Ligeværd, 2019: Model ViVirk'R

Vi vurderer, at dette aktivitetsmål kun er **delvis opfyldt**, idet projektet ikke er lykket med at få 3 ud af 4 kommuner til at visitere de aftalte 10 unge til projektet. Projektet har dog formået at få 36 ud af 40 unge visiteret til projektet, og derudover skal det nævnes, at Erhvervsskolen Vestjylland har optaget flere unge, som er over 30 år, og derfor ikke tælles med i projektet.

A4: Inddragelse af specialist viden via ungekoordinator om målgruppen

Ungekoordinatoren har været involveret i såvel planlægning, tilrettelæggelse samt gennemførelsen af alle 36 virksomhedsrettede ressourceforløb.

Ungekoordinatoren på uddannelsesinstitutionen, som i projektet har fået titlen "Den helhedsorienterede jobkonsulentfunktion", udgør en central rolle i forhold til den unges progression og jobafklaring. Ungekoordinatoren er bindeledet mellem de op til flere forskellige aktører, der kan være involveret i den unges forløb (bosted, jobcentret, uddannelsesinstitution og evt. virksomhed). Formålet med den helhedsorienterede jobkonsulentfunktion er således at skabe den røde tråd i den unges forløb, samt at muliggøre, at relevant information om den unge videregives til den unges øvrige sagsbehandlere/kontaktpersoner, hvilket er en forudsætning for at arbejde helhedsorienteret med den unge.

Planlægningen, tilrettelæggelsen og gennemførelsen af ressourceforløbet sker dermed i tæt samarbejde med den unges koordinerende sagsbehandler i jobcentret. Ligesom det var tilfældet ift. jobcenterets visitation af unge til projektet, er det projektets erfaring, at det er vigtigt, at samarbejdet er tillidsbaseret og baseret på løbende dialog.

Samarbejdet med ungekoordinatoren giver ifølge projektet forløbet et fagligt løft og bidrager til større sammenhæng mellem den beskæftigelsesrettede indsats, bostøtten og den unges livs- og hverdagsmestring. Det letter den koordinerende sagsbehandlers arbejde, at denne koordinering kan ske gennem dialog med ungekoordinator på uddannelsesstedet, fortæller projektet.

Vi vurderer, at dette aktivitetsmål er **opfyldt**.

A6: Indgåelse af aftaler med virksomhederne om målet med ressourceforløbene

I forhold til målet om, at der skal være indgået aftaler med virksomhederne om målet med ressourceforløbet og kontakten med ungekoordinatoren, fortæller projektet, at det er forskelligt for de fire partnerskaber i hvilket omfang dette mål er nået. Som nævnt ovenfor, er Randers i denne henseende længst fremme, da de i højere grad har formået at få de unge i virksomhedspraktikker på ordinære virksomheder. I de øvrige tre partnerskaber er de unge på nuværende tidspunkt ikke kommet så langt i deres forløb, at de er afklarede til en virksomhedspraktik. Dog fortæller projektledelsen, at alle unge i forløbet sigter mod at skulle i virksomhedspraktik.

Vi vurderer, at dette aktivitetsmål er **opfyldt**.

A7: Gennemførelse af det virksomhedsrettede ressourceforløb

Projektet havde fra start et mål om, at alle unge som visiteres til projektet, gennemfører ressourceforløbet.

Ud af de 36 unge som er blevet visiteret til projektet, er 23 fortsat i gang (seneste opgørelse pr. juni 2019). De resterende 13 har gennemført forløbet.

Vi vurderer, at dette aktivitetsmål er **delvist opfyldt**. Vi ser ingen indikatorer på, at disse unge skulle klare sig anderledes end de andre unge der har gennemført, hvorfor vi vurderer, at der er gode forudsætninger for, at de 23 unge, der fortsat er i gang, også gennemfører ressourceforløbet.

A8: Virksomhederne opnår erfaring med at se mulighederne i målgruppen

Størstedelen af de unge på evalueringstidspunktet har ikke været i virksomhedspraktik på ordinære virksomheder, men har i stedet været/er på forløb hos uddannelsesinstitutionernes socialøkonomiske virksomheder. Vi vurderer i høj grad, at de interne socialøkonomiske virksomheder med værkstedsbaseret undervisning og vejledning sammen med uddannelsesinstitutionens specialiserede viden om de unge, bidrager til udvikling af arbejdsidentitet. De socialøkonomiske virksomheder, er vant til at samarbejde med uddannelsesstederne, derfor vurderer vi, at de som udgangspunkt har erfaring med at se mulighederne i målgruppen.

Ifølge projektet, har ungekoordinatoren fra Randers Bo- & Erhvervstræning en tæt kontakt til den unge, som er i virksomhedspraktik på den ordinære arbejdsplads. Derudover har ungekoordinatoren samarbejdet med mentorer på virksomhederne gennem mange år. Disse mentorer har en meget stor viden om arbejdet med målgruppen og tilmed i en virksomhedskontekst. Så selvom modellen ser anderledes ud i Randers, har de også stor erfaring med at se muligheder i målgruppen og det i forbindelse med ordinære jobs.

Vi vurderer, at dette aktivitetsmål er **opfyldt**.

A9: Jobcentrene opnår erfaring med at afklare og beskæftige målgruppen via virksomhedsrettede ressourceforløb

På baggrund af interviews med sagsbehandlere i jobcentrene i Ringkøbing-Skjern og Frederikshavn kan vi konstatere, at der er stor tilfredshed med Ligeværds tilbud.

Vi kan konstatere, at de koordinerende sagsbehandlere i jobcentrene som udgangspunkt har stor erfaring med at gennemføre ressourceforløb, idet deres job er, at sikre at der sker en koording af den helhedsorienterede indsats i ressourceforløb. Vi vurderer dog, at de gennem dette projekt har fået specifik erfaring med at samarbejde med specialiserede uddannelsesinstitutioner om varetagelsen af virksomhedsrettede ressourceforløb for målgruppen og samtidigt som udgangspunkt opnået en større viden om denne målgruppe generelt og om målgruppens muligheder på arbejdsmarkedet mere specifikt.

Vi vurderer, at projektet har formået at skabe en tæt relation til jobcentrene hvor alle relevante aktører er blevet inddraget til beslutninger/kontakten – noget som jobcentrene har set stor værdi i.

Vi vurderer, at dette aktivitetsmål er **opfyldt**.

A10: Udarbejdelse af en manual for samarbejdsmodellen

Projektet brugte, som planlagt, en del af den første projektperiode på at udvikle en manual/model for det tværsektorielle samarbejde om virksomhedsrettede ressourceforløb. Det skete sideløbende med, at der blev indgået partnerskaber mellem uddannelsesinstitutionerne og jobcentrene, herunder sideløbende med at partnerskaberne fik fastlagt rammerne for samarbejdet og udviklet mere konkrete samarbejdsaftaler.

Dette aktivitetsmål er således **opfyldt**.

A11: Manualen er formidlet på projektets kommunikationsplatforme

Manualen er blevet formidlet på projektets kommunikationsplatforme, herunder CABI's hjemmeside. Derudover er manualen blevet fremlagt på fællesseminar for de fire partnerskaber - på Folkemødet på Bornholm.

Derudover er manualen blevet yderligere videreformidlet i forbindelse med deltagelse på KL's jobcamp.

Vi vurderer, at dette aktivitetsmål er **opfyldt**.

A12: Udarbejdelse af progressionsmålingsredskab

Virksomheden 'analyze!' har bistået projektet med at udvikle et progressionsredskab, som anvendes både i forbindelse med de unges start i projektet og i forbindelse med halvårige opfølgninger. Dataene herfra er blevet opsamlet hver tredje måned i et statusnotat. Statusnotatet har dannet grundlag for drøftelser mellem ungekoordinator og den koordinerende sagsbehandler, samt i forbindelse med netværksmøder med den unge og dennes netværk.

Vi vurderer, at dette aktivitetsmål er **opfyldt**.

3.2 Status på resultatmålene på kort sigt

Der er fastlagt ni målsætninger for de forventede resultater på kort sigt. Der er ikke sat målindikatorer på de enkelte mål, da der er tale om relativ få unge. De ni mål er:

- 1 De unge oplever, at de har opnået større viden om, hvordan man begår sig socialt
- 2 De unge oplever, at de har opnået indsigt i, hvordan de kan mestre en hverdag med job
- 3 De unge oplever, at de har opnået indsigt i, hvordan de kan mestre de udfordringer de har
- 4 De unge oplever, de har opnået større selvindsigt
- 5 De unge oplever, at de er blevet mere afklaret om deres erhvervmæssige retning
- 6 De unge oplever, at de er mere motiveret til at deltage i et arbejdsliv
- 7 De unge oplever, at de har opnået en realistisk arbejdsidentitet

- 8 De deltagende jobcentre oplever, at de har opnået erfaringer med at samarbejde om at planlægge og tilrettelægge virksomhedsrettede ressourceforløb for unge med udviklingshæmning
- 9 De deltagende virksomheder oplever, at de har opnået øget indsigt i mulighederne for at beskæftige målgruppen

Dokumentationen herfor består primært i data fra intern evaluering baseret på redskabet til progressionsmåling og interview med projektledelsen og de tilhørende uddannelsesinstitutioner. Herudover er der blevet gennemført telefoninterview med to jobcentre ud af de tre deltagende jobcentre.

De unge

Virksomheden 'analyze!' har bistået projektet med at udvikle et progressionsredskab, som anvendes både i forbindelse med de unges start i projektet og i forbindelse med halvårlige opfølgninger.

Ved opstart, undervejs og ved afslutning på projektet er alle unge blevet placeret ift. følgende fire spørgsmål:

Motivation / ønske og tro på en fremtid på arbejdsmarkedet	Har ingen tiltro til egne kvalifikationer
	Har en begyndende tiltro til egne kvalifikationer
	Kan se nogle kvalifikationer / kompetencer, som på sigt kan anvendes på arbejdsmarkedet
	Udtaler sig realistisk og konkret om sine ønsker
	Bringer uopfordret relevante kompetencer og interesser i spil
Arbejdsidentitet	Kan ikke se en fremtid på arbejdsmarkedet
	Ser overvejende begrænsninger over for at blive selvforsørgende
	Viser åbenhed over for at blive selvforsørgende, men ser begrænsninger
	Kan se flere muligheder end begrænsninger ift. at blive selvforsørgende
	Kan ikke forestille sig et liv uden arbejde
Afklaring af ønsker om arbejde/uddannelse	Har ingen forestillinger om, hvad han/hun har lyst til at arbejde med / uddanne sig til
	Har diffuse/urealistiske ønsker om arbejde
	Nævner overordnede realistiske arbejdsområder, som han/hun har lyst til at beskæftige sig med
	Nævner mere specifikke realistiske brancher, som han/hun har lyst til at arbejde i
	Jobønsker konkretiseres yderligere til specifikke job og specifikke arbejdspladser, som matcher hans/hendes kompetencer og kvalifikationer
Viden om arbejdsmarked og beskæftigelsesmuligheder	Kender ikke muligheder og formelle krav på det danske arbejdsmarked
	Har et begyndende kendskab til muligheder og formelle krav på arbejdsmarkedet, men kan ikke sætte mange ord på det
	Har begrænset, men nyere egen erfaring

	Har et godt kendskab til muligheder og formelle krav på arbejdsmarkedet generelt
	Har detaljeret kendskab til muligheder, arbejdsvilkår og kvalifikationskrav i en eller flere realistiske brancher og har overblik over lokale arbejdspladser inden for denne/disse brancher

2 ud af de 36 deltagere har ikke ønsket at give samtykke til, at der foretages og videregives registreringer om deres forløb, hvorfor kun 34 indgår i de efterfølgende opgørelser.

Igennem den unges placering ift. ovenstående spørgsmål kan deres eventuelle progression i forbindelse med projektet belyses.

Data fra progressionsredskabet ift. **motivation og ønske/tro på en fremtid på arbejdsmarkedet** viser, at 20 ud af 34 samlet set har gennemgået en positiv udvikling i perioden fra opstart på forløbet hos Ligeværd til projektets afslutning – og altså har rykket sig positivt på skalaen mod uopfordret at bringe relevante kompetencer og interesser i spil. For 11 unge har den samlede score ikke ændret sig, mens der for tre unge har været en negativ udvikling.

Data fra progressionsredskabet ift. **arbejdsidentitet** viser, at 18 ud af 34 samlet set har gennemgået en positiv udvikling i perioden fra opstart på forløbet hos Ligeværd til projektets afslutning – og altså har rykket sig positivt på skalaen mod ikke at kunne forestille sig et liv uden arbejde. For 12 unge har den samlede score ikke ændret sig, mens der for fire unge har været en negativ udvikling.

Data fra progressionsredskabet ift. **afklaring af ønsker om arbejde/uddannelse** viser, at 13 ud af 34 samlet set har gennemgået en positiv udvikling i perioden fra opstart på forløbet hos Ligeværd til projektets afslutning – og altså har rykket sig positivt på skalaen mod at konkretisere jobønsker mod specifikke job og arbejdspladser, som matcher han/hendes kompetencer og kvalifikationer. For 19 unge har den samlede score ikke ændret sig, mens der for to unge har været en negativ udvikling.

Data fra progressionsredskabet ift. **viden om arbejdsmarkedet og beskæftigelsesmuligheder** viser, at 16 ud af 34 samlet set har gennemgået en positiv udvikling i perioden fra opstart på forløbet hos Ligeværd til projektets afslutning – og altså har rykket sig positivt på skalaen mod at besidde detaljeret kendskab til muligheder, arbejdsvilkår og kvalifikationskrav i en eller flere realistiske brancher. For 15 unge har den samlede score ikke ændret sig, mens der for tre unge har været en negativ udvikling.

På trods af, at størstedelen af de unge har gennemgået en positiv udvikling som led i forløbet, viser tallene også, at der stadig er en gruppe unge som efter deltagelse på projektet, fortsat er relativt langt fra arbejdsmarkedet. Det skal her bemærkes, at 26 ud af de 34 har fået tilkendt et ressourceforløb på mindst 3 år, hvilket indikerer, at størstedelen af de unge, der har været visiteret ind på projektet, udgør en del af en gruppe, som fra start har været meget langt fra arbejdsmarkedet. Progression for denne målgruppe består i at komme tættere på arbejdsmarkedet, og progressionen bør dermed måle de små skridt, som

gruppen tager i den retning. Bare det at komme ud af døren om morgenen, kan være et trin på denne gruppe borgeres progressionsskala.

I den forbindelse er det en central observering, at 22 unge ud af de 34 visiterede unge (65 %), på tværs af de fire parametre, har rykket sig positivt i projektperioden. Det vil sige, at de, på trods af at det stadig er en stor udfordring for dem at se sig selv på det ordinære arbejdsmarked, er kommet tættere på en jobafklaring. Det kan være ift. at få større indsigt i, at der er arbejdspladser, som kan imødekomme deres særlige hensyn/behov, eller ift. en afklaring af, hvilken type job / hvilken branche der er realistisk.

Jobcentrene

På baggrund af interviews med sagsbehandlere i jobcentrene i Ringkøbing-Skjern og Frederikshavn kan vi konstatere, at der er stor tilfredshed med projektets indsats/tilbud. De to sagsbehandlere, vi har talt med, udtrykker, at de i høj grad oplever, at projektet arbejder helhedsorienteret og formår at italesætte den unges individuelle ressourcer og potentiale.

Derudover udtrykker sagsbehandlerne, at de ser det som meget positivt for den unge, at deres virksomhedsrettede praktikforløb foregår på uddannelsesinstitutionen. Herigennem får den unge muligheden for at prøve nogle forskellige ting af, uden at skulle rykke sig fysisk – hvilket kan være en stor udfordring for den unge.

Vi vurderer derfor, at de deltagende jobcentre har opnået erfaringer med at samarbejde om at planlægge og tilrettelægge virksomhedsrettede ressourceforløb for unge med udviklingshæmning.

Virksomhederne

Projektet har i høj grad benyttet sig af uddannelsesinstitutionernes allerede etablerede virksomhedsnetværk og -kontakter (både ift. ordinære arbejdspladser og socialøkonomiske virksomheder). Vi vurderer, at der er etableret en solid kontakt hertil, som skaber gode forudsætninger ift. en fremtidig ansættelse af målgruppen.

Vi vurderer dog, at projektet med fordel kunne have skabt en stærkere relation til de ordinære virksomheder (se vurdering af aktivitetsmål 2).

3.3 Status på resultatmålene på lang sigt

Der er fastlagt syv målsætninger for de forventede resultater på lang sigt. Der er sat måltal på én af de syv målsætninger – at 87 % af de unge som deltager på projektet, skal være kommet tættere på arbejdsmarkedet.

Tabel 3-2 Status på resultatmålene på lang sigt

Resultatmål:	Målsætning for projektperioden	Status ved slutevalueringen
C1: Andel af de unge der er kommet tættere på arbejdsmarkedet (opnået progression)	87 %	70 %

Dokumentationen herfor består ligeledes primært i data fra intern evaluering baseret på redskabet til progressionsmåling og interview med projektledelsen og de tilhørende uddannelsesinstitutioner. Herudover er der blevet gennemført telefoninterview med to jobcentre ud af de tre deltagende jobcentre.

De unge

Andelen af unge der er kommet tættere på arbejdsmarkedet (har opnået positiv udvikling) opgøres blandt deltagere, der ved udgangen af juni 2019 har været på projektet i mindst ét år. Ud af de 20 unge, som falder under dette kriterie, viser den kvantitative opgørelse, at **14 unge (70 pct.) har haft en positiv udvikling i forbindelse med projektet**. Det vil sige, at 14 unge har rykket sig tættere på arbejdsmarkedet. For 3 unge har placeringen ift. spørgsmålene ikke ændret sig fra start til slut, mens de sidste 3 unge har oplevet en negativ udvikling.

Målet på de 86 % er derfor ikke opfyldt.

Som tidligere nævnt er projektets målgruppe en del af en gruppe af unge, som har mange og komplekse udfordringer ift. at kunne indgå på det ordinære arbejdsmarked. Projektledelsen giver udtryk for, at den manglende målopnåelse kan indikere, at der kan være behov for at arbejde med denne målgruppe over en længere tidsperiode, end det har været muligt i projektperioden. Dette har kommunen ligeledes anerkendt i og med, at størstedelen af de unge er tilkendt et ressourceforløb på mindst 3 år.

Jf. den seneste opgørelse er 23 af de 36 igangsatte ressourceforløb fortsat i gang, 12 unge har afsluttet forløbet og er overgået til anden aktivitet (for 7 borgere har kommunen trukket sig fra samarbejdet (Randers), 1 er i behandling for misbrug, 1 er i psykiatrisk behandling, 1 er fraflyttet kommunen og 2 har haft ønsker om afklaring ift. konkrete erhverv, som uddannelsesstedet ikke har kunne indfri), mens 1 ung er blevet afsluttet til beskæftigelse eller uddannelse.

Jobcentrene

På baggrund af interviews med sagsbehandlere i jobcentrene i Ringkøbing-Skjern og Frederikshavn kan vi konstatere, at sagbehandlere har stor tillid til projektets faglighed og til de vurderinger, der bliver gjort af borgeren. De angiver, at de i høj grad vil arbejde for at etablere flere virksomhedsrettede ressourceforløb for målgruppen.

Vi kan konstatere, at sagsbehandlere oplever, at der fra starten af har været et godt samarbejde, faciliteret af projektet, hvor alle relevante aktører som samarbejder om den unges forløb (bosted, jobcenter, uddannelsesinstitution og evt. virksomhed) er blevet inddraget. Vi vurderer derfor i høj grad, at projektet har faciliteret og muliggjort et smidigt samarbejde på tværs om den unges virksomhedsrettede ressourceforløb.

Virksomhederne

Projektet har i høj grad benyttet sig af uddannelsesinstitutionernes allerede etablerede virksomhedsnetværk og -kontakter (både ift. ordinære arbejdspladser og socialøkonomiske virksomheder). Vi vurderer, at der er etableret en solid kontakt hertil, som skaber gode forudsætninger ift. en fremtidig ansættelse af målgruppen.

Vi vurderer dog, at projektet med fordel kunne have skabt en stærkere relation til de ordinære virksomheder (se vurdering af aktivitetsmål 2).

3.4 Status på effektmålene

Det overordnede mål med projektet er, at målgruppen skal have opnået en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet. Konkret forventes 35 af de 40 deltagere at have opnået en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Effektmål:	Målsætning for projektperioden	Status ved slut-evalueringen
D1: Andel der har opnået en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet	35 har opnået tættere tilknytning til arbejdsmarkedet (87 %)	70 %

Som ved vurdering af resultatmål C1 i afsnittet ovenfor, er målet på de 87 % ikke opfyldt.

Vi vurderer dog, at projektet har gode forudsætninger for på længere sigt, end efter ét års deltagelse i virksomhedsrettet ressourceforløb, til at skabe en tættere tilknytning mellem den unge og arbejdsmarkedet. Vi kan konstatere, at det er en **kompleks gruppe af unge, som er blevet visiteret til projektet**, og vi vurderer hermed, at projektet har været for ambitiøs ift. at kunne påvise en positiv udvikling for alle unge i projektet igennem ét års deltagelse i et virksomhedsrettet ressourceforløb.

4 Erfaringer og læring

Projektet har gjort sig en række erfaringer i projektperioden i forhold til:

- > det tværsektorielle samarbejde om virksomhedsrettede ressourceforløb
- > arbejdet med at bringe målgruppen tættere på arbejdsmarkedet.

Læringen fra en del af disse erfaringer fremgår af den manual for det tværsektorielle samarbejde omkring vidensbaserede og virksomhedsrettede ressourceforløb, som projektet har udarbejdet⁵.

Den læring og de erfaringer, der er medtaget i denne evaluering, omfatter både de ting, som er kommet frem på møderne med projektet, og nogle af de centrale pointer fra manualen. Der skal derudover gøres opmærksom på, at opsamlingen fra midtvejsevalueringen ligeledes vil fremgå nedenfor, og vil være udbygget med supplerende betragtninger fra slutevalueringens dataindsamling.

Læringen og erfaringerne præsenteres i bulletform nedenfor (ikke i prioriteret rækkefølge).

4.1 Erfaringer med det tværsektorielle samarbejde

Projektet har især i opstartsfasen oplevet udfordringer med at få visiteret det ønskede antal borgere til projektet og efterfølgende at få etableret møderne i rehabiliteringsteamene, der er en forudsætning for, at de unge kan påbegynde et ressourceforløb. Her er det tydeligt, at **ledelsesmæssig forankring og forventningsafstemning** i og med jobcentrene er utrolig vigtig for visitationen af borgere til projektet.

Udfordringerne med at få visiteret det ønskede antal borgere skyldes flere forhold. For det første har det taget længere tid end forventet at få **opbygget den nødvendige tillid**, herunder at få jobcentrene overbevist om, at de trygt kan overlade den helhedsorienterede indsats i ressourceforløbet til de specialiserede uddannelsesinstitutioner. For det andet og i sammenhæng hermed har det desuden taget længere tid end forventet at få rammerne for det gensidige og forpligtende samarbejde på plads. Projektet har i denne henseende oplevet, at samarbejdet har været udfordret af jobcentrenes forskellige strukturer og forskellige tilgange til det at samarbejde. For det tredje har samarbejdet om visitationen af borgere og samarbejdet generelt være udfordret af omstruktureringer og udskiftning i personale i jobcentrene.

Jobcentrene har set stor værdi i afholdelsen af tværsektorielle møder, hvor den helhedsorienterede indsats om den unge kan forankres. Det er i denne henseende projektets erfaringer, at det er afgørende, at partnerskabet mellem jobcentrene og de specialiserede uddannelsesinstitutioner er baseret på fælles fodslag, tilgængelighed og handlingsparathed, så der er enighed om retning og mål, og der kan sættes hurtigt ind, hvis det viser sig, at der behov herfor.

⁵ Ligeværd, 2018: Model ViVirk'R 1.0

I forhold til fælles fodslag oplever projektet, at det i jobcentrene ofte handler meget om at få afdækket, hvor mange timer den enkelte kan klare, mens projektet i højere grad har fokus på at få afdækket, hvordan den unge kan nærme sig sit jobmåls ønske. Så længe der er åbenhed herom og målet og retningen er den samme, er det projektets erfaring, at de to tilgange godt kan forenes.

I forhold til at sikre de bedste betingelser for, at det tværsektorielle samarbejde om virksomhedsrettede ressourceforløb for unge med udviklingshæmning kan lykkes, er det projektets erfaringer, at det er centralt, at ledelsen i såvel jobcentret som på de specialiserede uddannelsesinstitutioner er tæt inddraget fra start, og fastlægger aftaler og rammer for samarbejdet, samt deltager i den løbende opfølgning og udvikling⁶. Det er i denne henseende projektets erfaring, at det er vigtigt, at samarbejdsaftalerne indeholder konkrete aftaler om mål og succeskriterier, roller og opgavefordeling, samarbejde og vidensdeling, dokumentations- og opfølgingskrav, aktiviteter og tidsplan⁷. I den manual, som projektet har udarbejdet, er der en skabelon for udvikling af det lokale partnerskab mellem jobcentret og de specialiserede uddannelsesinstitutioner, som indeholder disse elementer og andre opmærksomhedspunkter.

4.2 Erfaringer med målgruppen

Vi kan konstatere, at de unge, der visiteres til ressourceforløb, typisk har mange udfordringer i form af misbrug, kognitive vanskeligheder, omsorgssvigt, psykisk sygdom mv. Det er projektets erfaring, at det ofte kræver en relativ længerevarende helhedsorienteret indsats at få de unge afklaret og ud i praktik, hvilket projektets effektfulde ligeledes indikerer.

Blandt de fulgte 34 deltagere har 19 kognitiv og psykisk funktionsnedsættelse, 6 har kognitiv funktionsnedsættelse, 6 har psykisk funktionsnedsættelse, 1 har kognitiv og fysisk funktionsnedsættelse mens 2 har kognitiv, fysisk og psykisk funktionsnedsættelse⁸.

Det er projektets erfaring, at de unges funktionsnedsættelser ofte er belastet af en række funktionsforstyrrelser, som den unge har erhvervet gennem sin opvækst, skolegang og tidligere forsøg på at opnå en tilknytning til arbejdsmarkedet mv⁹. Der er ifølge projektet typisk tale om forstyrrelser i form af angst, depression, social forbi, modløshed, manglende selvtillid, isolation og ensomhed mv. Disse funktionsforstyrrelser kan skygge for den unges reelle funktionsniveau og kompetencer og kræver ofte både tid og tillid at få kortlagt og komme bagved. Det er projektets erfaring, at **tid og tillid således er to centrale faktorer i afklaringen** af de unge i denne målgruppe, samt ikke mindst struktur og fleksibilitet samt handlingsparathed. De to sidstnævnte faktorer er vigtige i forhold til at kunne sætte konkrete indsatser i gang, så snart den unge er parat og motiveret og/eller kunne træde et skridt tilbage, hvis der er behov for det i en periode.

⁶ Ligeværd, 2018: Model ViVirk'R 1.0

⁷ Ligeværd, 2018: Model ViVirk'R 1.0

⁸ Projektets egne opgørelser.

⁹ Ligeværd, 2018: Model ViVirk'R 1.0

Det er desuden projektets erfaring, at det, over for den unge, er vigtigt ikke at fokusere på den unges diagnose(-r), men på, hvad det er de kan og hvordan deres kompetencer kan styrkes. Det er noget af det, som uddannelsesinstitutionerne har stor erfaring med gennem deres arbejde med målgruppen, og som der i høj grad har været brug for i forbindelse med gennemførelsen af de virksomhedsrettede ressourceforløb. Hermed ikke sagt, at det faglige personale og de aktører som samarbejder om den unges indsats, ikke skal forholde sig til den unges diagnose(-r).

I tilknytning hertil har projektet konstateret, at de unge ofte har **oparbejdet en række mestringskompetencer i forbindelse med deres funktionsnedsættelser** og/eller funktionsforstyrrelser i forhold til at kunne klare en almindelig hverdag. Der er typisk tale om en række forholdsregler, som de har lært, at de skal tage for at kunne klare en hverdag og/eller klare at være sammen med andre. Projektet lægger stor vægt på, at det er vigtigt, at der gives plads til, at de unge fortsat kan udøve de forskellige forholdsregler, som de har tillært sig, samtidigt med at der fokuseres på, om der er behov for yderligere hjælp i form af de kompenserende ordninger i forhold til at kunne klare en uddannelse eller et job. Læringen er her, at det er vigtigt ikke at have som mål, at de unge skal blive ligesom andre unge og i den proces aflæres de forskellige forholdsregler og/eller særlige adfærd (mestringskompetencer), som de har tillært sig for at kunne leve et nogenlunde normalt liv.

Endelig er det projektets erfaringer, at det er vigtigt at **tage små skridt ad gangen** og **lære de unge rutiner, de kan hvile i** og så lige så stille bygge mere på efterhånden, som de mestrer og hviler i de tillærte rutiner. I forbindelse hermed er det projektets erfaringer, at det er **vigtigt hele tiden af gentage øvelser som led i læringen**. På den måde får de unge lært nye rutiner og udvikler deres sociale, personlige og faglige kompetencer.

5 Forankring

Et af de vigtige fokusområder i forbindelse med evalueringen af projektet er, hvad der skal stå tilbage, når projektet er afsluttet, og hvordan projektet sikrer, at den viden, der oparbejdes i projektperioden, bliver bragt i spil efterfølgende.

Udarbejdelsen af **manualen for tværsektorielt samarbejde om vidensbaserede virksomhedsrettede ressourceforløb** for unge med udviklingshæmninger er i denne henseende et centralt redskab.

På nuværende tidspunkt er manualen tilgængelig på projektets hjemmeside og er blevet fremlagt på fællesseminar for de fire partnerskaber og på Folkemødet på Bornholm i juni 2018. Manualen er sammen med projektets erfaringer i øvrigt blevet præsenteret på Ligeværds årskonference i november 2018 og på vejlederkonferencerne i Roskilde, Odense, Kolding, Aarhus og Aalborg i efteråret 2018.

Det var oprindeligt planlagt, at projektet ville afholde en afsluttende konference for alle de deltagende uddannelsesinstitutioner og kommuner. Projektet har dog vurderet, at det vil skabe mere værdi dels at deltage med en stand på KL's jobcamp i november 2019, hvor centrale erfaringer og læring vil blive bredt ud til

både de kommuner, der har deltaget i projektet, og nye kommuner, og dels at formidle modellen/tilbuddet bilateralt med nye kommuner. Bl.a. har Ligeværd allerede skabt kontakt til Esbjerg Kommune og Det Gamle Mejeri (uddannelsesinstitution i Esbjerg), som har udvist interesse for at bruge Ligeværd og "ViVirk'R"-modellen som et eksternt leverandørtilbud til målgruppen.

Ligeværd arbejder således videre med "ViVirk'R"-projektet og undersøger i øjeblikket mulighederne for at søge nye puljemidler til at kunne arbejde videre med ungekoordinatorfunktionen "den helhedsorienterede jobkonsulentfunktion". I den forbindelse overvejes det, om målgruppen skal udvides til også at omfatte borgere over 30 år.

På denne baggrund vurderer vi, at **projektet er godt i gang med at forankre modellen** og udvide porteføljen af kommuner, som visiterer borgere til projektet.

6 Samlet vurdering

Det er vores vurdering, at projektet samlet set er nået meget langt ift. at nå de opsatte mål. Vi vurderer, at der har været sat et meget ambitiøst målniveau, da målgruppen har vist sig længere fra arbejdsmarkedet end først antaget.

Projektet har således enten nået eller delvist nået samtlige de opstillede aktivitetsmål. Det har af forskellige årsager været en udfordring for projektet at få de samarbejdende kommuner til at visitere de aftalte 10 unge hver, hvilket i sagens natur har påvirket projektets målopnåelse. Dette er ofte en udfordring, som vi ser ved lignende projekter, og vi vurderer, at projektet har forsøgt at håndtere udfordringen ved at følge op på kontakten og aftalen med kommunerne. Der er efter midtvejsevalueringen sket en stigning i visitationen af unge til projektet, hvilket vi anser som positivt.

Idet der er tale om et udviklingsprojekt, hvor der både skal foregå en udvikling i forhold til, hvordan partnerskabet bedst muligt etableres og fungerer i praksis, og en udvikling af virksomhedsrettede ressourceforløb overfor unge med udviklingshæmning og her nogle af de svageste grupper, er det forventeligt, at der vil ske uforudsete ting undervejs, og nogle ting vil tage længere tid end forventet, og det vurderes at være naturlige trin hen imod en endelig samarbejdsmodel. Randers Kommunes valg ift. at hjemtage egne borgere i forbindelse med jobplaceringen kan i denne henseende ses, som en afprøvning af en lidt anden variation af modellen med de fordele og ulemper, det giver.

Det er derudover vores vurdering, at projektet med ungekoordinatorens centrale rolle ("den helhedsorienterede jobkonsulentfunktion") formår at være brobygger mellem de inddragede aktører i den unges forløb. For unge i denne målgruppe kan der være mange aktører inddraget, og det er centralt for den unges positive udvikling, at overgangene mellem aktører sker gnidningsfrit, og at al relevant information videregives. Vi vurderer i høj grad, at ungekoordinatoren formår at skabe systematik og sammenhæng i denne overgang. Herved vurderer vi, at der er skabt en tryghed for den unge, som positivt bidrager til den unges udvikling mod en jobafklaring.